

A KÚRIA

mint felülvizsgálati bíróság

í t é l e t e

Az ügy száma: Gfv.VI.30.041/2021/5.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke

Dr. Gáspár Mónika előadó bíró

Dr. Vezekényi Ursula bíró

A felperes: felperes1

A felperes képviselője: dr. D. G. kamarai jogtanácsos

Az alperes: alperes1

Az alperes képviselője: Bihari Ügyvédi Iroda cím1

A per tárgya: kezesi helytállás lízingszerződésből eredő tartozásért

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 4.Pf.20.452/2020/7. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozatának száma:

Monori Járásbíróság 5.P.20.695/2019/12. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak – felhívásra – 551.700 (ötszázötvenegyezer-hétszáz) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes jogelődje, a M. Zrt. 2007. április 25-én változó kamatozású, CHF (svájci frank) alapú pénzügyi lízingszerződést kötött a S. Kft. lízingbevevővel (továbbiakban: lízingbevevő adós) gépjármű megvásárlásának finanszírozására. A lízingszerződés tartalmazta egyebek mellett, hogy a lízingdíjelőleg a megrendeléskori értékesítési ár 20%-a, azaz 1.328.600 Ft, a lízingdíjrészek összege a megrendeléskori értékesítési ár alapján 8.806.520 Ft, amelyből az első lízingdíjrészlet összege 1.328.600 Ft (megegyezik a lízingdíjelőleggel), a fix lízingdíjrészek összege pedig 62.316 Ft.

[2] A lízingszerződés részévé váltak a lízingbeadó MCML-0501 azonosító számú Általános Lízingfeltételei (továbbiakban ÁLF).

[3] Az ÁLF 27., 27/A., 28/A. és 28/B. pontjai tartalmazták az esedékessé váló kamatkülönbözet és árfolyam-különbözet számításának, elszámolásának szabályait, a 28. pont a lízingszerződés futamidő alatti megszűnése esetén a hátralévő, ki nem egyenlített tőketartozás 6%-nak megfelelő mértékű szerződésmódosítási díj, a 29. pont a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő, de legalább évi 8%-os késedelmi kamat szabályát.

[4] Az ÁLF 30. pontja arra az esetre, ha a lízingbevevő a lízingszerződésből eredő kötelezettségeit nem szerződésszerűen teljesíti, és/vagy a lízingszerződés a lízingbevevő érdekkörében felmerült okból a futamidő lejáratára előtt megszűnik, előírta, hogy a lízingbevevő köteles a lízingszerződésből eredő valamennyi még ki nem egyenlített, lejárt aktuális törlesztőrészlet-tartozásán, valamint a még nem esedékessé nem vált tőketartozásán, továbbá a lízingszerződésből eredő – a szerződés 28. pontja szerint számított – törlesztőrészlet-különbözet és késedelmikamat-tartozásán, továbbá egyéb, a jelen szerződésben foglalt fizetési kötelezettségén felül a pénzügyi valamennyi szükséges és igazolt költségeit megtéríteni. Idetartozóan példaként emelte ki a posta-, faxköltséget, a gépjármű visszavételével kapcsolatos eljárás során felmerült valamennyi költséget, beleértve az elszállíttatással, a gépjármű biztosításával, a visszavétel esetleges többszöri megkísérlésével kapcsolatos költséget; az értékesítés költségeit, úgy mint a raktározás, műszaki állapot felmérése, a becslések meghatározása, hirdetés megjelentetése következtében felmerült költséget; a lejárt és ki nem egyenlített tartozások helyszíni beszédésének költségeit, végül a tréler nélküli visszavétel vagy a lejárt tartozások helyszíni beszédése egyszeri megkísérlésének becsült költsége 40.000 Ft +áfa összegben.

[5] Azonnali hatályú felmondás esetére a 31. pont kimondta a lízingbevevő kötelezettségét a lízingszerződésből eredő valamennyi tartozása egy összegben való kiegyenlítésére, valamint azt, hogy a lízingbevevő a gépjármű tulajdonjogát megszerzi, a 32. pont pedig azt, hogy megszűnik a lízingbevevő használati joga a lízingtárgyára, amelyet a lízingbeadó azonnal birtokba vehet.

[6] A 33. pont értelmében amennyiben a lízingbevevő a lízingszerződés azonnali hatályú felmondása esetén a lízingtárgy tulajdonjogát a 31. pont szerint nem szerzi meg – és a felek írásban másképp nem állapodnak meg – a lízing tárgyának a lízingbeadó által történő birtokbavételét követően a lízingbeadó jogosult a gépjárművet a gépjármű márkája szerinti generálimportőr márkakereskedői hálózaton vagy más alkalmas, gépjárműértékesítéssel üzletszerűen foglalkozó szervezeten keresztül értékesíteni. Az értékesítést követő 15 napon belül a lízingbeadó a lízingbevevővel elszámol: a vevő által fizetett vételár és a lízingbevevő lízingszerződésből eredő, még ki nem egyenlített fizetési kötelezettségei (így például tőke, áfa, ügyleti kamat, kamatkülönbözet, késedelmi kamat, lízingszerződésen alapuló kártérítés) különbözetét az elszámolás alapján fizetésre kötelezett szerződő fél az elszámolás kézhezvételétől számított 15 napon belül köteles kiegyenlíteni.

[7] A 2007. április 25-i kezesi megállapodással az alperes készfizető kezességet vállalt a fenti lízingszerződésből eredő fizetési kötelezettségekért. Kijelentette a szerződésben, hogy tudomással bír arról, hogy a S. Kft.-t az adott lízingszerződésből eredően 8.806.520 Ft fizetési kötelezettség terheli a lízingszerződésben foglalt esedékességek szerint, egyúttal nyilatkozott, hogy a pénzügyi lízingszerződés valamennyi pontját megismerte és tudomásul vette. Kötelezettséget vállalt a szerződésből eredően a lízingbevevőt terhelő valamennyi fizetési kötelezettség – beleértve a tartozás késedelmes teljesítése esetén a pénzügyi lízingszerződésben meghatározott mértékű késedelmi kamat, kamatkülönbözet, valamint az esetleges végrehajtási költségek megfizetését – teljesítéséért.

[8] A lízingszerződéshez kapcsolódóan a felperes jogelődje és a lízingbevevő, valamint a felperes jogelődje és az alperes külön megállapodást kötöttek, amelynek 1. pontjában az

alperes nem csupán kezesként, hanem a lízingbevevő ügyvezetőjeként is nyilatkozott arról, hogy megismerte a felperes által alkalmazott valamennyi finanszírozási feltételt, illetve a deviza alapú gépjárműlízingről szóló tájékoztatóban foglaltakat.

[9] A lízingszerződés 2010. április 21-i módosításában, amelyet az alperes a lízingbevevő társaság ügyvezetőjeként és kezesként is aláírt, a felek az adósnak fennálló tartozása kiegyenlítését rendezték a még esedékessé nem vált tőketartozás megemelésével.

[10] Az adós 2011. december 7-vel felszámolás hatálya alá került. A felperes jogelődje az adóssal kötött lízingszerződésből eredő, 2011. december 7-ével fennálló és a felszámolásra tekintettel egy összegben esedékessé vált követelését 7.492.164 Ft összegben hitelezői igényként jelentette be, amelyet a felszámoló nyilvántartásba vett.

[11] Az alperes a 2012. január 2-i levelében kezesként fordult a felperes jogelődjéhez, és kérte kedvezőbb fizetési konstrukció biztosítását.

[12] A visszavett lízingtárgy 2012. január 20-án értékesítésre került: az elért vételár 1.691.000 Ft, a gépjármű átírásával kapcsolatban felmerült költség 31.839 Ft, a behajtási költség 298.450 Ft volt.

[13] A felperes jogelődje a 2012. szeptember 25-i elszámolásában közölte az alperessel, hogy a lízingszerződés alapján fennálló tartozás 2011. december 7-én összesen 7.477.164 Ft volt, amelyből 4.328.161 Ft hátralévő tőke, 18.872 Ft kamat, 259.690 Ft szerződésmódosítási díj, 5.765 Ft késedelmi kamat és 15.000 Ft egyéb költség. Miután a gépjármű értékesítésre került, a lízingbeadó az 1.691.000 Ft vételárral, és a 2012. február 15-ig befolyt 28.639 Ft-tal csökkentette a tartozást. Az így fennálló tartozás 2012. szeptember 20-án a késedelmi kamatokkal és egyéb költségekkel együtt 6.670.480 Ft, amelynek megfizetésére a kezest felszólította.

[14] Az adós felszámolási eljárását a Budapest Környéki Törvényszék 2013. március 21. napján a 4. Fpk.13-2011-001406/13. számú végzésével az egyszerűsített szabályok szerint befejezte és az adóst megszüntette.

[15] A felperes jogelődje újabb elszámolást és fizetési felszólítást küldött az alperesnek 2013. július 19-én.

[16] Az alperes a 2015. március 5-i levelében részletes, tételes elszámolást kért a felperes jogelődjétől, amelyet követően a felperes jogelődje 2015. szeptember 22-i zárással ismételtén megküldte elszámolását az alperesnek és egyben felszólította a 2015. szeptember 22-én a fennálló 8.832.454 Ft megfizetésére.

[17] A lízingszerződés alapján az ott kikötött deviza eladási és vételi árfolyam alkalmazásával a felperes jogelődje összesen 284.320 Ft árfolyamrést számított fel.

[18] A lízingbeadó társaság 2018. szeptember 30-án beolvadással megszűnt, jogutódja a felperes.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[19] A felperes módosított keresetében elsődlegesen 5.801.164 Ft, másodlagosan – arra az esetre, ha a bíróság megállapítja a perbeli lízingszerződés különmemű árfolyamok alkalmazására vonatkozó kikötésének tisztességtelenségét – 5.516.844 Ft tőketartozás megfizetésében kérte az alperes marasztalását, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 365. §-a, 423. §-a, 198. § (1) bekezdése, 201. § (1) bekezdése, 277. § (1) bekezdése, 273. §-a és 274. §-a alapján.

[20] Az alperes ellenkérelme elsődlegesen a per megszüntetésére, érdemben a kereset elutasítására irányult.

Az első- és a másodfokú határozat

[21] Az elsőfokú bíróság ítéletében a másodlagos keresetnek helyt adva kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 5.516.844 Ft tőkét, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[22] Határozatának indokolásában rögzítette, hogy az alperes által megjelölt okokból, sem a kereseti jogcím megjelölésének elmaradása miatt, sem pedig a követelés elévülésére tekintettel vagy a felperes keresetességi jogának hiányában nem volt helye a per megszüntetésének a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 157. §-ában meghatározottak szerint.

[23] Leszögezte, hogy a S. Kft. adós – gazdasági társaságként – nem minősült fogyasztónak, így a felperesi jogelődjével kötött 2007. április 25-i lízingszerződés sem fogyasztói szerződésnek. Nem tette a jogviszonyt fogyasztói jellegűvé az alperessel kötött kezességvállalási szerződés sem, amelyben az alperes a lízingbevevő adós törvényes képviselőjeként vállalt készfizető kezességet az adósnak a lízingszerződésből eredő valamennyi fizetési kötelezettségéért, a lízingszerződés valamennyi pontjának ismeretében és tudomásul vétele mellett.

[24] Megállapíthatónak találta a bíróság a felperes igényérvényesítési jogát a perben. A lízingbevevő felszámolásának 2011. december 7-i elrendelése – a csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 35. § (1) bekezdése szerint – a felszámolás kezdő időpontjában lejárttá tette a lízingszerződésből eredő tartozást, miáltal maga a lízingszerződés is megszűnt. Azzal pedig, hogy a felperes jogelődje az adóssal szembeni követelést a felszámolási eljárásban hitelezői igényként érvényesítette, nem következett be jogvesztés a kereseti igényre nézve [Cstv. 37. § (1) és (3) bekezdés, 1/2010. PJE jogegységi határozat], és nem szüntette meg a követelést a főkötelezett törlése sem a cégjegyzékből.

[25] Az elévülés vizsgálata körében rögzítette az rPtk. 324. § (1) bekezdése, 326. § (1) bekezdése, 327. § (1) bekezdése alkalmazásával, hogy 2011. december 7-étől számítottan – az alperes kezeként írt 2012. január 1-i levelének, a lízingbeadó 2012. szeptember 25-i, majd 2013. július 19-i elszámolásának és fizetési felszólításainak, az alperes 2015. március 5-i levelének, végül a lízingbeadó 2015. szeptember 22-i elszámolásának tulajdonított elévülést megszakító joghatás figyelembevételével – a keresetlevél 2015. november 26-én elévülési időn belül érkezett a bíróságra.

[26] A kereseti követelés érdemi vizsgálatával megállapítható volt az ítélet szerint – a lízingszerződésnek a futamidő előtti megszűnésre adott elszámolási szabályai és a lízingbevevő fizetési kötelezettségére vonatkozó rendelkezések (ÁLF 30., 33. pontja, rPtk. 200. § (1) bekezdés) alkalmazásával, valamint a felperes kimutatásai (F/21.) értékelésével – az adósnak a felszámolás kezdő időpontjában fennálló tartozása 48.518 Ft esedékes, meg nem fizetett tőketartozásból és a hátralévő tőketartozás 4.279.643 Ft összegéből 4.328.161 Ft hátralévő tőkéből, 18.872 Ft esedékességig számított kamatból, 259.690 Ft szerződésmódosítási díjból, (ÁLF 28. pont) 2.849.676 Ft kamat- és árfolyam-különbözetből (ÁLF 27/A., 28/A és 28/B., 30.), 5.765 Ft késedelmi kamatból (ÁLF 29.), 30.000 Ft egyéb behajtási költségből (ÁLF 30. pont). A felperes így előálló 7.492.164 követelését csökkentette a visszavett gépjármű perben nem vitatott értékesítési ára (1.691.000 Ft; ÁLF 33. pont), levonásba kellett továbbá helyezni az ÁLF 27. pontja szerint a különmemű árfolyamok alkalmazásából eredő 284.320 Ft tisztességtelenül felszámított összeget, ahogy azt a felperes az eszerint előterjesztett másodlagos keresetében tette.

[27] Nem fogadta el a bíróság az alperes hivatkozását a szerződésben foglalt egyoldalú szerződésmódosítási jog tisztességtelenségével kapcsolatban, mivel sem az árfolyamváltozásból eredő változás, sem pedig a kamat futamidő alatti – a lízingbeadótól független – változása (ÁLF 27. pont) nem minősült egyoldalú szerződésmódosítás kikötésének. Figyelemmel volt ezen túlmenően arra is a bíróság, hogy az alperes nem jelölt meg e körben az egyoldalú szerződésmódosítás alkalmazásával álláspontja szerint tisztességtelenül felszámított összeget, költséget.

[28] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét – helyes indokaira tekintettel – helybenhagyta.

[29] A jogerős ítélet indokolása szerint a másodfokú bíróság teljes egészében egyetértett az elsőfokú ítélet jogi indokaival. Rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság eleget tett az rPp. 3. § (3) bekezdésén alapuló tájékoztatási kötelezettségének, a felajánlott bizonyítást teljeskörűen lefolytatta, a bizonyítás eredményét helytállóan értékelte. Osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját a törvényszék az elévülés, kiemelten annak kezdő időpontja és az elévülést megszakító cselekmények, valamint a felek közti szerződés értelmezése és a keresetösszegezésének megítélésében is.

[30] Hangsúlyozta a Cstv. ügyben releváns 35. § (1) bekezdésén túl, hogy az elévülés a készfizető kezessel szemben is akkor kezdődött, amikor a követelés teljesítési határideje a főkötelezettel szemben lejárt. a követelés az esedékessé válásával nyomban érvényesíthető az adóssal, egyetemleges helytállásra köteles készfizető kezessel szemben, az elévülés

főkötelezettel szembeni megszakadása nem hat ki a kezessel szembeni igény alakulására érvényesíthetőségére. Az alperes által vállalt kezesség terjedelme a készfizető kezességi megállapodás 1. pontjából egyértelműen megállapítható volt, ahol azon túl, hogy a szerződő felek rögzítették, a S. Kft.-t lízingbevevőként a perbeli pénzügyi lízingszerződés alapján 8.806.520 Ft fizetési kötelezettség terheli, az alperes a pénzügyi lízingszerződés valamennyi pontjának ismeretében és tudomásul vételével készfizető kezességet a pénzügyi lízingszerződés alapján a lízingbevevőt terhelő valamennyi fizetési kötelezettség teljesítésért vállalt, beleértve a tartozás késedelmes teljesítése esetén a pénzügyi lízingszerződésben meghatározott mértékű késedelmi kamatot, kamat-különbözetet, valamint az esetleges végrehajtási költségeket is. Az alperes által így vállalt kezesi helytállás kiterjedt a szerződösszegés alapján fennálló kötelezettségekre is. Keresetében a felperes az rPtk. 274. § (2) bekezdés a) pontja, 273. § (1), (2) bekezdése alapján a kezes felelősségét érvényesítette a lízingbevevő tartozásáért.

[31] Helytállónak találta a törvényszék, hogy az elsőfokú ítélet a felek elszámolását a keresettel egyezően a lízingszerződés részét képező ÁLF 30. pontja alapján végezte el. Kiemelte, hogy az ÁLF vizsgált pontja arra az esetre, ha a lízingbevevő a lízingszerződésből eredő kötelezettségeit nem szerződösszerűen teljesíti és a lízingszerződés a lízingbevevő érdekkörében felmerült okból a futamidő lejártá előtt megszűnik, rendezte a felek elszámolását. Eszerint a lízingbevevő köteles volt a lízingszerződésből eredő valamennyi, még ki nem egyenlített, lejárt aktuális törlesztőrészlet tartozását, valamint esedékessé nem vált tőketartozását, továbbá a lízingszerződésből eredő, a lízingszerződés 28. pontja szerint számított, a törlesztőrészlet különbözet és késedelmi kamat tartozását, továbbá egyéb, a jelen szerződésben foglalt fizetési kötelezettségen felül a lízingbeadó valamennyi szükséges és igazolt költségét megtéríteni. A felperes keresetét erre a szerződésben rögzített elszámolási igényre alapította, önmagában az, hogy igénye jogi tartalmát tekintve kártérítési jellegű, nem tette a keresetet megalapozatlanná.

[32] Az alperesnek a különmemű árfolyamok tisztességtelenségére alapított érvénytelenségi kifogását illetően a jogerős ítélet arra mutatott rá, hogy azzal kapcsolatban a felperes 5.P.21.408/2018/3. szám alatt részletes számszaki levezetést csatolt, és kimutatta a különmemű árfolyamok alkalmazásából eredő 284.320 Ft tisztességtelenül felszámított összeget, amelyre tekintettel a keresetét leszállította. Az alperes a számszaki levezetéssel kapcsolatosan konkrét vitatást az elsőfokú eljárásban nem terjesztett elő, miből következően az rPp. 235. § (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban a túlfizetés elszámolását már nem vitathatta.

[33] Tekintettel arra, hogy a perbeli esetben a követelés a lízingbevevő felszámolása elrendelésével vált egyösszegben esedékessé, nem volt jelentősége a felmondás jogi indokának, sem annak, hogy a felmondáskor volt-e hátraléka a lízingbevevőnek. Egyebekben pedig a felszámolási eljárás megindulása önmagában megalapozta a felmondást.

[34] Megalapozatlannak találta a törvényszék az alperes hivatkozását a kereseti követelés összezszerűségének bizonyítatlanságára is. Rögzítette, hogy a felperes a keresetét kellő részletességgel kimunkálta a keresetlevél mellékletét képező, 2015. október 28-i iratban foglaltak szerint, amely részletezte a 2011. december 7-ig esedékessé vált követeléseket és a szerződésre érkezett befizetéseket, valamint azok egyenlegét, részletezte továbbá a kamat- és az árfolyamváltozás miatt elszámolt törlesztőrészlet-különbözet alakulását is. A felperes az 5.P.21.408/2018/3. szám alatt benyújtott előkészítő iratában a követelését átszámolta a

folyósítás, illetve törlesztések alapján érvényes, az MNB által közzétett hivatalos devizaárfolyamon, így vezette le az árfolyamrésből származó tételt. Az alperes a felperes kimutatásait csak általánosságban vitatta, konkrét, tényszerű, illetve az egyesösszezszerűségekre vonatkozó vitatást nem terjesztett elő. Ezen túlmenően pedig azt sem állította, hogy a felperes kimutatásaitól eltérően a lízingbevevő nagyobb összegben teljesített volna, illetve hogy a követelés a felszámolási eljárásban részben megtérült volna. Amellett, hogy az alperes idetartozó, a másodfokú tárgyaláson tett előadása az rPp. 235. § (1) bekezdése alapján nem volt figyelembe vehető, kiemelte a másodfokú bíróság a keresetlevél F/10. számú mellékletét a felszámolási eljárás egyszerűsített befejezéséről (Budapest Környéki Törvényszék 4.Fpk.13-11-001406/13. számú végzés), amely igazolta az adós vagyontalanságát, ezáltal azt, hogy a felperes hitelezői igénye nem térült meg a felszámolási eljárásban.

[35] Rögzítette végül, hogy az elsőfokú bíróság a keresetlevél mellékleteként F/21. szám alatt benyújtott kimutatás értékelésével és az ÁLF vonatkozó rendelkezései tételes megjelölésével részletesen megindokolta álláspontját a keresetösszezszerűségét illetően, amellyel szemben az alperes a fellebbezésében sem adott elő konkrét vitatást. Álláspontjától eltérően megállapítható, hogy a perbeli esetben a felek szerződésének részét az MCML-0501 azonosító számú ÁLF (F/3.) képezte, az egyedi szerződésben írt módosításokkal.

Felülvizsgálati kérelem, ellenkérelem

[36] Az alperes felülvizsgálati kérelemében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével elsődlegesen a kereset elutasítását, másodlagosan – tartalmilag – az eljárás megismétlését kérte.

[37] Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet az rPp. 141. § (2) és (6) bekezdésébe, 213. §-ába, 164. § (1) és (4) bekezdésébe, 121. § (1) bekezdés c) pontjába, 122. § (1) bekezdésébe, az rPtk. 334. § (2) bekezdésébe, 326. § (1) bekezdésébe, 321. §-ába, 303. § (3) bekezdésébe és az Alaptörvény R cikk (2) bekezdésébe, a XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközően jogszabálysértő, nem felel meg az 1/2007. PJE jogegységi határozatnak sem.

[38] Előadta, hogy az ügyben eljáró bíróságok ítéleteiből nem tűnik ki, hogy a felperes jogelődjének felmondását miért tekintették jogszerűnek, tisztázatlanul rögzítették azt is, hogy a lízingbevevő a szerződést megszegte, illetve hogy a felszámolási eljárás miatt került felmondásra szerződés. Jelezte, hogy kezesként nem volt hozzáférése a főkötelezett irataihoz, befizetési bizonylataihoz, ezért nem volt elvárható tőle a felperes kimutatásaival szemben a befizetések valóságtartalmát igazolni. Hangsúlyozta, hogy a havi lízingdíj összegét nem érte el a 48.518 Ft összegben megjelölt lejárt tartozás, amellyel a lízingbevevő a szerződést nem szeghette meg. A tisztességtelenül felszámított 284.320 Ft túlfizetés pedig azt támasztja alá, hogy nem fizetési késedelem alapozta meg a lízingszerződés megszűnését, ezen túlmenően pedig túlfizetésre is utal. Az eljáró bíróságok nem vizsgálták sem azt, hogy egy megszűnt főkötelezett által okozott kártérítési felelősség terhelheti-e az alperest kezesként a felperes jogelődjével kötött szerződés alapján, sem pedig azt, hogy miből állhat a kezes fizetési kötelezettsége, amennyiben a főkötelezett nem szegte meg a lízingszerződést.

[39] Fenntartotta, hogy az 1/2007. PJE jogegységi határozat figyelembevétele mellett a kereseti követelés elévült a perindításig. A felszámolási eljárás befejezésével és az adós megszüntetésével ugyanis a felperes jogelődjének egy év állt rendelkezésére igénye érvényesítésére, amely a lízingbevevő 2013. március 21-i megszűnését követően, a 2015. november 26-án benyújtott keresettel nem teljesült.

[40] Álláspontja szerint a keresetnek nincs a felperes által megjelölt jogcíme, emiatt a kereset elutasításának volt helye. A felperes az elsőfokú eljárásban nem kártérítési igényt, hanem az rPtk. 365. §-ára és 423. §-ára alapított marasztalási igényt érvényesített. Azonban a lízingtárgy visszaadása után nincs vételár-, sem használati díjfizetési kötelezettség, csak elmaradt haszon iránti kár jogcímén érvényesíthető a lízingbeadó igénye. Sérelmezte ezen felül, hogy a másodfokú ítéletben írtak szerint a felperes „kártérítési jellegű igényt” érvényesíthetett a perben, holott a felperes kereseti igénye érvényesítését e címen kifejezetten ellenezte. Megjegyezte egyúttal, hogy mindezzel a másodfokú bíróság egyfokúvá tette az eljárást, ugyanakkor ítéletéből nem tűnik ki, hogy melyik szerződési feltétel alapján volt megállapítható a kezes kártérítési felelőssége.

[41] Kiemelte a készfizető kezességi megállapodás 1. és 2. pontjából, hogy fizetési kötelezettsége annak elvállalásakor 8.806.520 Ft teljesítésére vonatkozott, figyelemmel továbbá arra, hogy a szerződést a lízingbevevő nem szegte meg, kártérítési felelőssége sem állhatott be. A kezesség személyi jellegű biztosíték voltából következik, hogy a kezes helytállása nem terjedhet ki a kártérítési helytállási kötelezettségre. Az alperes legfeljebb 8.806.520 Ft-ért kell helytálljon, de mivel az tartalmazza a lízingszerződésben megjelölt önerőt is, a nettó tartozásának összege, amelyért helytállást vállalt, 6.643.000 Ft lehet.

[42] Álláspontja szerint a felperesnek nem volt a kezességi megállapodáson alapuló marasztalási keresete sem. Keresetét azért is el kell utasítani, mert nem teljesíthető a lízingbevevővel szemben más jogcímen, más összegű tartozásért fennálló követelés a kezessel szemben.

[43] Hivatkozott arra is, hogy elmaradt az ügyben annak feltárása, hogy a kezességi megállapodásban vállalt 8.806.520 Ft-hoz képest az adós összesen és jogcímenként milyen összegű befizetést teljesített, amihez képest kell az alperesnek 5.516.844 Ft tőke és járulékaik kártérítést teljesítenie. Tisztázatlan, hogy mely időpontra vonatkozik a tőketartozás, hogy az tartalmaz-e tőkésített árfolyamkülönbözetet, költséget, díjat és hogy azt ki, mikor, milyen árfolyamon számította át. Nem tárták fel a bíróságok az elmaradt haszon iránti igény mint követelés jogcímét, lejáratának időpontját sem. Nem igazolt a lízingszerződés 4.328.161 Ft tőketartozása amiatt sem, mert a lízingtárgy visszaadását követően a lízingbe vevő sem vételárral, sem használati díjjal nem tartozik és a kölcsönszerződés megszűnését követően ügyleti kamat és árfolyamkülönbözet sem számítható fel. Nem derül ki az ítéletből továbbá, hogy miért tartozik a kezes behajtási, illetve szerződésmódosítási díjjal. Az sem állapítható meg az ítéletekből, hogy a felperes melyik, mikortól hatályos üzletszabályzatának mely rendelkezése alkalmazásával, miként, milyen időszakra, milyen mértékben számított fel fizetési kötelezettséget és e címen kártérítést a kezessel szemben. Sérelmezte, hogy a felperesnek nem is volt összecszerűen kimunkált határozott marasztalási igénye a perben, amellyel kapcsolatban kezesként nem is volt arra lehetősége az alperesnek, hogy bizonylatok hiányában tételesen vitassa a felperes követelését. A bíróság feladata lett volna megkövetelni a kereset határozottságát és azt, hogy abból ellenőrizhető legyen a felperes által az alperessel

szemben támasztott fizetési kötelezettség jogcíme, illetve jóváírása. A felperes elmulasztotta előadni keresetében az érvényesíteni kívánt jogot, az alapjául szolgáló tényeket és bizonyítékait is.

[44] Állította, hogy hibásan történt az ügyben a bizonyítási teher kiosztása a 22. és a 25. sorszámú jegyzőkönyvek összevetésével. Megállapítható, hogy elmaradt az egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó semmisségi kifogás alapján a kereset pontosítására való felhívás is. Nem adták indokát a bíróságok annak sem, hogy miért nem a felmondáskor lejárt tartozás összegéből, hanem egy jövőben felmerülő követelésből vonta le a felperes a tisztességtelenül felszámított összeget árfolyamrés címén.

[45] Egyebekben téves a jogerős ítélet arra vonatkozó megállapítása is, hogy a lízingbeadótól függetlenül változik a kamat, ezért az ebből eredő szerződésmódosítás nem tekinthető tisztességtelennek. Jogszabálysértő az ítélet ezért amiatt is, mert a megítélt követelés nyilván tartalmaz az egyoldalú szerződésmódosításból eredő összeget is.

[46] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban fenntartására irányult. Egyetértett a jogerős ítélet indokaival.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[47] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az ott megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.

[48] Előrebocsátja a felülvizsgálati eljárás lényegével és korlátaival kapcsolatban, hogy az rPp. 272. § (1) és (2) bekezdéséből, valamint a 275. § (1) bekezdéséből következően – miként azokat az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény értelmezte – felülbírálati jogkörét a Kúria az adott ügyben nem irányadó, három kivételtől eltekintve, a felülvizsgálati kérelem korlátján belül, a hatvannapos határidőben érkezett perorvoslati kérelemben – a jogszabálysértés és azzal összhangban a megsértett jogszabályhely megjelölésével, valamint a jogorvoslati kérelem indokainak ismertetésével – előadott jogszabálysértések vizsgálatával gyakorolhatja.

[49] A fentiekből következő alapvető elvárás a felülvizsgálati kérelemmel szemben – érdemi elbírálásához és eredményességéhez –, hogy a felülvizsgálati kérelem hivatkozásai a fenti tartalommal megfeleltethetők legyenek a jogerős ítéletnek: a felülvizsgálatot kérő félnek a jogerős ítélet indokaival, érveivel szemben, azok cáfolatára kell az ellenérveit megfogalmaznia.

[50] Az előzőekben kifejtettek alapján nem bírálhatta felül a Kúria a jogerős ítéletet abban a felülvizsgálati kérelemben nem sérelmezett körben és meg nem jelölt okból, hogy az ügyben eljáró bíróságok a Cstv. 35. § (1) bekezdésének alkalmazásával – nem pedig a felülvizsgálati kérelemben megjelöltek szerint a szerződés felmondásával – tekintették megszűntnek a lízingszerződést és egyúttal lejárnak az adós lízingbevevő abból eredő valamennyi fizetési kötelezettségét. Mivel az alperes a felülvizsgálati kérelmében a Cstv. 35.

§ (1) bekezdésének megsértését, amelyen a jogerős ítélet e körben alapult, nem állította, a Kúria felülbírálati jogköre erre a kérdésre nem terjedt ki, a jogerős ítéletet tehát abban a körben, hogy a felperesnek a perbeli lízingszerződésen alapuló követelése a lízingbevevő felszámolása elrendelésének tényével, a felszámolás kezdő időpontjában vált esedékessé az adóssal és készfizető kezesség egyetemleges jellegéből következően az alperessel szemben is, nem bírálhatta felül.

[51] Az előzőek egyben szükségtelenné tették a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálatát a felmondással összefüggő részében: a felülvizsgálati kérelem álláspontjától eltérően ugyanis – a jogerős ítélet Cstv. 35. § (1) bekezdésén alapuló és a felülvizsgálati eljárásban nem támadott jogi álláspontja miatt – nem volt jelentősége a lízingszerződés felmondásának és lehetséges okának, így az adós szerződésszegésének, fizetési késedelme és tartozása felmondást megalapozó mértékének sem. Az alperes által hiányolt körben – a felmondás és a lízingbevevő szerződésszegésének körülményei, illetve a kezes ezzel kapcsolatos felelőssége, valamint a felmondáskor lejárt tartozás tekintetében – nem sérült a jogerős ítélet eredményeként a határozat teljességével és a bíróság indokolási kötelezettségével szemben támasztott elvárás sem [rPp. 213. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés].

[52] Megalapozatlanul hivatkozott a felülvizsgálati kérelem jogegységi döntés sérelmére az ügyben: a jogerős ítélet következtetése az igényérvényesítés határideje, kiemelten az elévülés megítélése körében nem ellentétes a Kúria jogegységi határozataiban foglaltakkal. Leszögezi a Kúria, hogy mivel az alperest kezesként a lízingbevevővel szembeni követelés kapcsán terhelte helytállási kötelezettség, illetve tekintettel arra, hogy a felperes a lízingszerződésen alapuló követelését hitelezői igényként szabályszerűen érvényesítette a lízingbevevő elleni felszámolási eljárásban, a Cstv. igénybejelentési határidőre vonatkozó, elmulasztása esetére jogvesztést előíró szabályai mellett [Cstv. 37. § (3) bekezdés] jelen ügyben fel sem merült a főkötelezettel szemben bekövetkező és a kezes alperesre is kiható jogvesztéssel a felperes alanyi jogának megszűnése [1/2010. (VII. 30.) PJE jogegységi határozat]. Az 1/2007. PJE jogegységi határozattal összefüggésben pedig kiemeli, hogy annak hatálya korlátozott, a szerződéses és a törvényen alapuló közvetett helytállási kötelezettségekre – a kezesség fajtái közül az egyszerű (sortartásos) kezességre – vonatkozik, minél fogva nem magából a jogegységi határozatból, hanem az irányadó anyagi jogszabályi rendelkezésekből [rPtk. 272. § (1) bekezdés, 274. § (2) bekezdés a) pont, 334. § (2) bekezdés] következnek a készfizető kezességen alapuló helytállási kötelezettség jellemzői: elsőként az, hogy az elévülés a kezessel szemben is akkor kezdődik, amikor a követelés teljesítési határideje a főkötelezettel szembeni lejár. Idetartozik továbbá, hogy a követelés az esedékessé válásával nyomban érvényesíthető az adóssal egyetemleges helytállásra köteles készfizető kezessel szemben. Az elévülés főkötelezettel szembeni megszakítása nem hat ki a kezessel szembeni igény alakulására, érvényesíthetőségére.

[53] Mindebből következően tévesen utalt a felülvizsgálati kérelem a kereseti igény érvényesítésének határidejét tekintve a főkötelezettel szembeni felszámolási eljárás és befejezése időpontjának jelentőségére, a felperes számára ezt követően rendelkezésre álló egyéves határidőre. Az alperes vonatkozó álláspontja lényegében mögöttes felelősségen és az elévülés nyugvásán alapult, azonban a készfizető kezesség már részletezett természetéből következően – kiemelten amiatt, hogy a készfizető kezest nem illeti meg a sortartás kifogása –, nem akasztotta meg a követelés érvényesítését a készfizető kezes alperessel szemben a főkötelezettel szembeni fellépés, a felszámolási eljárás ténye. Hangsúlyozza a Kúria, hogy követelés elévülése csak egyszerű kezesség esetén nyugszik – készfizető kezesség esetén nem

– a főkötelezettől való behajthatatlanság igazolt megállapításáig. A jogosult a követelés esedékessé válását követően közvetlenül érvényesítheti igényét – a főkötelezettal párhuzamosan, illetve függetlenül – a készfizető kezessel szemben, akár önálló, akár a főkötelezettal együttes perlés útján; illetve amennyiben a főkötelezett felszámolás alá kerül, vele szemben a felszámolási eljárás keretei között és azzal párhuzamosan, külön a készfizető kezessel szemben.

[54] A jogerős ítélet felülvizsgálati eljárásban is irányadó, a Cstv. 35. § (1) bekezdésén alapuló megállapításából következett tehát, hogy a felszámolás kezdő időpontja lejárttá és esedékessé tette a felperes lízingszerződésből eredő követelését, miáltal megnyílt a jogosultnak a készfizető kezes alperessel szemben fennálló igénye is. Utóbbi érvényesítésére ettől számított ötéves elévülési idő vonatkozott. Az ügyben eljáró bíróságok ennek megfelelően vizsgálták – a felperes jogelődjének fizetési felszólításai és az alperes nyilatkozatai elévülést megszakító hatásának értékelésével [rPtk. 324. § (1) bekezdés, 326. § (1) bekezdés, 327. § (1) és (2) bekezdés] – a kereseti követelés elévülését, és következtettek a kereseti igény ötéves elévülési időn belüli előterjesztésére. Vonatkozó megállapításaik helyességét a felülvizsgálati kérelem egyebekben, sem az elévülést megszakító cselekmények értékelése, sem pedig az ötéves elévülési idő alakulása körében nem támadta.

[55] A felülvizsgálati kérelem álláspontjától eltérően a kereset az rPp. hatálya alatt petitumát tekintve megfelelt a határozott kereseti kérelem követelményének, megjelölt jogcímét és ténybeli alapját nézve kellő tartalommal határozta meg a kereset tárgyát és tartalmát is, miáltal alkalmas volt nem csak az érdemi elbírálásra, de arra is, hogy a felperes kereseti előadásával, így keresete egyes összetevőivel szemben is az alperes a védekezését előterjessze, nyilatkozatát megfelelő részletességgel megtegye [rPp. 121. § (1) bekezdés, 122. §, 139. §, 141. § (2) és (6) bekezdés].

[56] Az alperes hivatkozásával szemben, akkor merül fel az idő előtt megszűnt lízingszerződésből eredő igény mikénti elszámolására és érvényesítésére további szabályok és elvek alkalmazása, amennyiben a szerződő felek maguk az rPtk. 200. § (1) bekezdésének alkalmazásával a lízingszerződésben erre nem tértek ki és megállapodásuk nem tartalmaz erre vonatkozó szabályozást. Ahogy a Kúria korábban, a Gfv.VII.30.024/2019/5. számú határozatában is kifejtette: az rPtk. hatálya alatt kötött pénzügyi lízingszerződés az rPtk.-ban nem nevesített, atipikus szerződési forma, ezért a lízingszerződés futamidejének végét megelőző megszűnése esetén, a felek elszámolásra alapvetően magát a lízingszerződést, a felek megállapodásával lefektetett elszámolási szabályokat kell irányadónak tekinteni. Jelen ügyben az ÁLF 30. pontja – miként azt a jogerős ítélet helytállóan megállapította és követte – megadta a lízingszerződés futamidő előtti megszűnése esetére a vonatkozó elszámolási szabályokat. A felperes a lízingszerződésben írtak szerint előálló és így meghatározott követelését nemcsak a lízingbevevővel szemben érvényesíthette, hanem a készfizető kezessel szemben is felléphetett, hiszen a kezesség biztosítéki jellegéből következően a kezes helytállási kötelezettsége a lízingbevevővel szembeni követeléshez kapcsolódott. Megállapítható volt ugyanis, hogy az alperes kezességvállalása – ami a kezesi megállapodásból világosan kitűnik – kiterjedt a jogosultnak a lízingszerződésből eredő, annak időelőtti megszűnésével előálló valamennyi követelésére. A 2007. április 25-i kezesi megállapodás adott tartalmi eleme – ami az alperes tudomására vonatkozott a főkötelezett akkor fennálló fizetési kötelezettsége mértékére 8.806.520 Ft összegben – sem önmagában, sem a szerződés további rendelkezéseivel együtt nem volt az alperes korlátozott kezesi helytállásaként értelmezhető. Az alperes a pénzügyi lízingszerződés valamennyi pontjának

ismeretében vállalt készfizető kezességet az adós lízingszerződésből eredő valamennyi fizetési kötelezettségéért, beleértve a tartozás késedelmes teljesítését és az azzal előálló további fizetési kötelezettségeket is.

[57] Megalapozatlanul hivatkozott a felülvizsgálati kérelem a kereset összecszerűségével kapcsolatban a vonatkozó ténybeli alap fogyatékoságára, a felperes megfelelő részletességű – ellenőrizhető ténybeli, illetve számszaki adatokon nyugvó, egyúttal a szerződés vonatkozó rendelkezésének és az irányadó hirdetménynek megfeleltetett – előadásának hiányára az ügyben. Kereseti kérelmét a felperes kellő részletességgel, magas színvonalon összeállított beadványban, átláthatóan levezetett számítással terjesztette elő, valamennyi tételére – külön a hátralévő tőketartozásra, az ügyleti kamatra, a szerződésmódosítási díjra, a kamat- és árfolyamkülönbözetre, késedelmi kamatra és egyéb költségre, majd a gépjármű 2011. december 17-ét követő értékesítésével, vételára egyidejű levonásával az azzal kapcsolatos költségekre és további késedelmi kamatra – kiterjedően, az ÁLF vonatkozó pontjai megjelölésével és a kereseti összetevőket egyenként részletező mellékletekkel (keresetlevél 2-3. oldal, F/21.). Megállapítható a jelzett iratokból az is, hogy a szerződés megszűnésekor már esedékes, meg nem fizetett tőke tétele miből állt: a 2011. augusztus 15-e és 2011. november 15-e közti lízingdíjak tőketartalmát takarta. Az alperesnek mindezek ellenére nem volt konkrét, az egyes kereseti összetevőkre bontott védekezése az rPp. 139. §-a szerint, amely alkalmas lett volna arra, hogy kétségbe vonja, illetve cáfolja a kereseti előadást, a peres követelés ténybeli alapját.

[58] Nem sérült az ügyben a bizonyítási teher kiosztása sem: az elsőfokú eljárás irataiból kitűnően a bíróság az ügy állásához mérten, egyúttal a vonatkozó anyagi jogszabályok, idetartozóan a tartozáselismerés joghatásának figyelembevételével adott korábban rövidebb, majd a felek későbbi nyilatkozataihoz aktualizálva – az árfolyamrés utóbb felmerült kérdésére is kiterjedően – a korábbi kiegészítő tájékoztatást a perben bizonyításra szoruló releváns tényekről és a bizonyítási kötelezettségről, ami maradéktalanul megfelelt az rPp. 3. § (3) bekezdésének, ahogy azt a Kúria az 1/2009. (VI. 24.) PK véleményében már értelmezte (5.P.21.102/2016/22., 5.P.21.102/2016/25. számú tárgyalási jegyzőkönyvek).

[59] A felülvizsgálati kérelem további, az árfolyamrés kikötésével tisztességtelenül felszámított összeg mikénti elszámolásával kapcsolatos, valamint az egyoldalú szerződésmódosítással összefüggésben előadott, azonban tartalmilag hiányos hivatkozásait a Kúria a felülvizsgálati eljárás már ismertetett korlátai miatt nem vizsgálta érdemben [rPp. 272. § (1) és (2) bekezdés, 275. § (1) bekezdés]. A felperes az egyoldalú szerződésmódosítás – állítása szerint – tisztességtelen kikötésével kapcsolatban nem jelölte meg az előadott jogszabálysértés szöveges körülírásával összhangban sem az rPtk. 209. §-át, sem pedig az rPp. 206. § (1) bekezdését megsértett jogszabályhelyként, nem hivatkozott továbbá az rPp. 235. § (1) bekezdésének megsértésére sem, amelyre alapítottna a másodfokú bíróság mellőzte a másodlagos kereset körében figyelembe vett, az árfolyamrés alkalmazásával tisztességtelenül felszámított összeg elszámolásának vizsgálatát. A felülvizsgálati kérelem tartalmi hibája kizárta az érdemi vizsgálatát a megjelölt részeiben.

[60] A kifejtettek értelmében a Kúria az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Záró rész

[61] Az eredménytelen felülvizsgálati kérelem alapján az alperes az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes jogi képviselétével felmerült, az rPp. 67. § (2) bekezdése és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései szerint a jogi képviselő kifejtett tevékenységével arányban, áfa felszámítása nélkül meghatározott jogtanácsosi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 59. § (1) bekezdése, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint.

[62] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2021. október 19.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Vezekényi Ursula s.k. bíró